```
import Map "mo:base/HashMap"; // anahtar - kasa ilişkisi
import Hash "mo:base/Hash";
import Nat "mo:base/Nat"; // değişken şekli
import Iter "mo:base/Iter"; // iteration
import Text "mo:base/Text"; //string
// syntax'ta ; koymayı unutma !
// Define Actor
actor Assistant {
// Akıllı sözleşmenin key'i | canister
 type ToDo = {
   // todo listemizin içeriğini tanımlıyoruz
  description : Text;
  completed : Bool;
 };
 // fonks default olarak private gelir
 // private func nathash denebilir. : ' tan sonrası dönüş
tipini belirtir
 func natHash(n : Nat) : Hash.Hash {
   Text.hash(Nat.toText(n)) // return
Text.hash(Nat.toText(n)); ile aynı şey
};
var todos = Map.HashMap<Nat, ToDo>(0, Nat.equal, natHash); //
let -> immutable, var -> mutable
var nextId : Nat = 0;
public query func getTodos() : async [ToDo] {
  Iter.toArray(todos.vals());
 };
```

```
public func addTodo(description : Text) : async Nat {
   let id = nextId;
   todos.put(id, { description = description; completed =
false });
  nextId += 1;
  id // return id;
 };
 // ignore do => yapılanları görmezden gel yani yapılıp
yapılmamış mı şeklinde. ?
 //işareti return ne olursa olsun yani exception mantığı
public func completeTodo(id : Nat) : async () {
  ignore do ? {
     let description = todos.get(id)!.description;
     todos.put(id, { description; completed = true });
  };
 };
public query func showTodos() : async Text {
   var output : Text = "\n TO-DOs ";
   for (todo : ToDo in todos.vals()) {
     output #= "\n" # todo.description;
     if (todo.completed) { output #= " ✓" };
   };
  output # "\n";
 } ;
 // biten projeleri todos içerisinden kaldırıyor
public func clearCompleted() : async () {
   todos := Map.mapFilter<Nat, ToDo, ToDo>(
     todos,
     Nat.equal,
     natHash,
     func( , todo) { if (todo.completed) null else ?todo },
```

```
);
};
//!!!! kendi eklediğim eksik todo crud işlemleri !!!!
//todo size'ını getir
public func getTodosSize() : async Nat {
  todos.size();
};
//todo tamamlanmayan ögeleri sil
public func nonCompletedClear() : async () {
  todos := Map.mapFilter<Nat, ToDo, ToDo>(
    todos,
   Nat.equal,
    natHash,
    func( , todo) { if (todo.completed) ?todo else null },
  );
} ;
//todo tamamlanan ögeleri göster
public query func showCompletedTodos() : async Text {
  var output : Text = "\n CompletedToDos ";
  for (todo : ToDo in todos.vals()) {
    if (todo.completed) {
      output #= "\n" # todo.description;
     output #= " ✓";
    };
  };
  output # "\n";
};
//todo tamamlanmayan ögeleri göster
public query func showNonCompletedTodos() : async Text {
```

```
var output : Text = "\n NonCompletedToDos ";
   for (todo : ToDo in todos.vals()) {
    if (todo.completed == false) {
       output #= "\n" # todo.description;
      output #= " x";
    };
   };
  output # "\n";
 };
// update todo description by id
public func updateTodoDescription(id : Nat, description :
Text) : async () {
  ignore do ? {
     let completed = todos.get(id)!.completed;
    todos.put(id, { description; completed });
  };
 };
 // delete todo by id
public func deleteTodoById(id : Nat) : async () {
  ignore do ? {
    todos.remove(id);
  };
 };
};
```